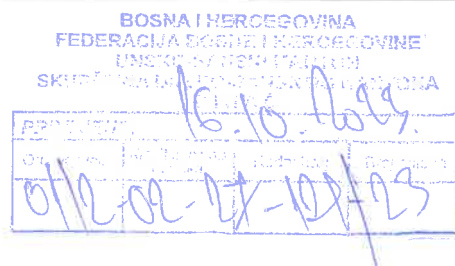

Broj: 03-34-11043-5 /2023
Bihać, 09.10.2023. godine

SKUPŠTINA UNSKO-SANSKOG KANTONA

PREDMET: Program i plan rada JU Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa Bihać za 2023. godinu, dostavlja se

Na osnovu člana 95. i 181. Poslovnika Skupštine Unsko-sanskog kantona („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 9/17 i 11/21), u prilogu vam dostavljamo Program i plan rada JU Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa Bihać za 2023. godinu, uz sljedeće

O b r a z l o ž e n j e

Vlada Unsko-sanskog kantona je na svojoj 53. sjednici održanoj dana 06.10.2023. godine razmatrala i Zaključkom broj: 03-02-2190-936/2023, prihvatila Program i plan rada JU Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa Bihać za 2023. godinu, broj: 02-588/22 od 09.11.2022. godine, predlagača Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta te vam isti dostavljamo na razmatranje.

S poštovanjem.

Prilog: Program i plan rada JU Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa Bihać za 2023. godinu, broj: 02-588/22 od 09.11.2022. godine (4x)

Dostavljeno:

1. Naslovu
2. a/a

Na osnovu člana 16. Zakona o Vladi Unsko-sanskog kantona („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj 5/08), na prijedlog ministra Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta, Vlada Unsko-sanskog kantona, na 53. sjednici održanoj dana 06.10.2023. godine, donosi

ZAKLJUČAK

I

Prihvata se Program i plan rada JU Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa Bihać za 2023. godinu, broj: 02-588/22 od 09.11.2022. godine, s tim da se isti uputi Skupštini Unsko-sanskog kantona na razmatranje.

II

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 03-02-2190-936/2023
Bihać, 06.10.2023. godine

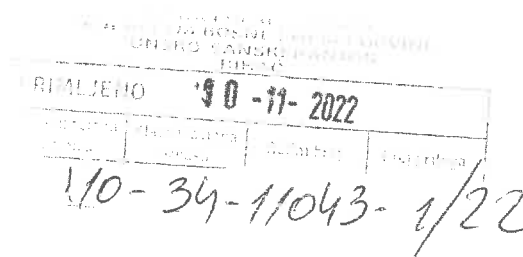
PREMIJER KANTONA
mr. sc. Mustafa Ružnić

10
572

Broj : 02-588/22
Datum : 09.11.2022.godine

Ministarstvo obrazovanja,
nauke, kulture i sporta USK-a
Bihać

Predmet : Dostava PROGRAMA I PLANA RADA JU „ZAVOD ZA ZAŠTITU KULTURNOG NASLIJEĐA“ ZA 2023. GODINU

U prilogu akta dostavljamo Vam Plan i program rada JU „Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa“ za 2023. godinu na dalje postupanje.

S poštovanjem,

Prilog :

- Program i plan rada JU „Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa“ za 2023. godinu

direktor
Midhada Midžić

Dostavljeno:

- Ⓢ Naslovu;
- Vlada Unsko sanskog kantona putem resornog ministarstva;
- a/a.

PLAN I PROGRAM RADA JU „ZAVOD ZA ZAŠTITU KULTURNOG NASLIJEĐA“ ZA 2023. GODINU

LIČNA KARTA USTANOVE

Kratak historijat ustanove

Prostornim planom BiH, Faza B – Valorizacija kulturnog naslijeđa za područje Krajine iz 1980. godine predviđeno je osnivanje Zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa u Bihaću kao regionalne ustanove, što nikad nije urađeno. Poslove zaštite obavljali su Zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa BiH i rijetko Zavod iz Banja Luke. Studija o opravdanosti osnivanja Zavoda za zaštitu kulturnog naslijeđa Unsko-sanskog kantona usvojena je 1998. godine, i na tome se stalo.

Odluka o osnivanju Javne ustanove «Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa» na prijedlog Vlade unsko-sanskog kantona, donijela je Skupština Unsko-sanskog kantona 24. maja 2004. godine, broj: 01-1-200/04.

Zakon o zaštiti kulturnog naslijeđa, na prijedlog Vlade Unsko-sanskog kantona donijela je Skupština Unsko-sanskog kantona 24. maja 2004. godine, broj: 01-1-199/04.

Odluku o saglasnosti na Pravila Javne ustanove Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa, donijela je Vlada Unsko-sanskog kantona 27.10.2004. godine, broj: 03-017-837/2004.

Dopuna skupštinske Odluke o osnivanju Zavoda uslijedila je 05. januara 2005. godine broj: 01-1-313/05.

Matični registarski broj subjekta upisa: 2-162, broj identifikacione oznake: 02, djelatnost, odnosno poslovi subjekta upisa u zemlji su: 92.5 Djelatnost biblioteka, arhiva, muzeja i ostalih kulturnih djelatnosti; 92.52. Djelatnost muzeja, zaštita kulturnog naslijeđa; 92.522 Zaštita kulturnog naslijeđa.

Naziv: Javna ustanova «Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa» Bihać

Adresa: Ulica 5. korpusa broj 2.

Sjedište: 77000 Bihać

Upis u Sudski registar: U/I-19/04. sa sjedištem u Bihaću

ID: 4263421390008.,

Podrazred djelatnosti: Zaštita kulturne baštine 92.522.

Djelatnost:

- 58.11 Izdavanje knjiga;
- 71.11 Arhitektonske i inženjerske djelatnosti i s njima i povezano tehničko savjetovanje;
- 71.12 Inženjerske djelatnosti i s njima povezano tehničko savjetovanje;
- 72.20 Istraživanje i eksperimentalni razvoj u društvenim i humanističkim naukama;
- 91.01 Djelatnost biblioteka i arhiva;
- 91.02 Djelatnost muzeja;
- 91.03 Rad historijskih mjesta i građevina, te sličnih znamenitosti za posjetioce.

Pravni status: Javna ustanova

Telefon/fax: 037 220 348

Web site: <https://www.kulturnonaslijedjeusk.com>

E mail: zavodzastite.bihac@bih.net.ba

Odgovorna osoba: Midhada Midžić, direktor (Ugovor o zasnivanju radnog odnosa sa direktorom broj: 01-527/22 od 12.10.2022. godine uz saglasnost Vlade USK-a broj: 03-017-5004/2022 od 29.09.2022. godine).

Upravni odbor: imenovan dana 11.03.2021. godine, Rješenjem Vlade USK-a broj: 03-017-2747/2021

Edvina Hajdarević – predsjednik UO
Igor Pečenković – član UO

Interni revizor: Nije imenovan

Eksterni revizor: Nije angažovan

Broj zaposlenih: Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih mjesta broj: 01-73/22 od 25.02.2022. godine predviđeno je osam (8) radnih mjesta, od čega trenutno radi

šest (6) zaposlenika, uključujući i direktora

r/b	Radno mjesto	Opis posla	Stručna sprema
1	Direktor	Rukovođenje	VSS
2	Stručni saradnik za oblast nepokretnog kulturnog naslijeđa	Projektovanje, revizija, nadzor, izrada mišljenja	VSS
3	Stručni saradnik za arheološko naslijeđe	Izrada elaborata, projekata, stručnih mišljenja, arheološka istraživanja	VSS
4	Stručni saradnik za graditeljsko naslijeđe	Izrada idejnih nacrti, projekata i druge tehničke dokumentacije	VSS
5	Stručni saradnik za oblast dokumentacije	Stvaranje i vođenje dokumentacionog centra, izrada procedura i pravila vezanih za poslove dokumentacionog centra	VSS
6	Stručni saradnik za historijsko i nematerijalno naslijeđe	Prikupljanje i kompletiranje dokumentacije o istraživanju kulturnog naslijeđa, utvrđivanje historijske vrijednosti itd.	VSS
7	Stručni saradnik za pravne poslove	Izrada pravnih dokumenata i normativnih akata	VSS
8	Stručni saradnik za finansijske i knjigovodstvene poslove	Stručna izrada i obrada finansijskih dokumenata i izvještaja	VSS

Zavod raspolaže sa sljedećim prostorijama:

r/b	Radno mjesto	Površina	Napomena
1	Direktor*	12,50m ²	
2	Projektni ured	19,10m ²	
3	Služba administracije	13,50m ²	
4	Hodnik	24,70m ²	Plan proširenja površine hodnika interpolacijom galerije, čime bi se dobio prostor u površini od 15,00m ² koji bi služio kao arhivski prostor.
5	Sanitarije	6,00m ²	

I. UVOD

Dosadašnje djelovanje ustanove potvrđuje ispravnost kratkoročnih, srednjeročnih i dugoročnih ciljeva u radu Javne ustanove Zavoda za zaštitu kulturnog naslijeđa, kojeg je usvojila Vlada i Skupština Unsko-sanskog kantona, gdje je istaknuta potreba za praćenje i usaglašavanje zakonodavstva, planova i programa rada iz područja kulturnog naslijeđa koji se donose na nivou BiH.

Potreba je istaknuti da je Zavod ostvario uspješnu saradnju sa svim gradovima i općinama na području Unsko sanskog kantona, predstavnicima općina i gradova, kulturnim institucijama i nevladinim organizacijama.

U Zavodu je trenutno zaposleno šest zaposlenika, od augusta 2022. godine inženjer građevine, dipl. arheolog, te dipl. ekonomista, smijer Turizam, što se značajno odrazilo na kvalitetnije poslovanje Zavoda. U narednoj godini je potrebno i materijalno jačanje ustanove, kao glavnog cilja zaštite, očuvanja dobara kulturnog naslijeđa, razvoja kulture i kulturnog turizma, unapređenje rada na prostoru Unsko sanskog kantona, a i samog Zavoda kao specijalizirane ustanove osnovane radi potreba ove vrste.

Dvije temeljne činjenice se odnose na: „Uredbu o uređenju gradilišta, obaveznoj dokumentaciji na gradilištu i učesnicima u građenju“ i „Uredbu o obavljanju prethodnih radova istraživačkog karaktera na nacionalnim spomenicima“. Shodno navedenom, na prostoru BiH trenutno ovlaštenje za projektovanje, reviziju i nadzor, te građenje do sad ima oko 10 licenciranih kuća, što uveliko otežava rad na terenu, ali i povećava troškove.

Iz pomenutih razloga i iskustava u primjeni navedene regulative, Javna ustanova “Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa” čini sve u svojoj da ishoduje licencu za projektovanje, te se stupilo u kontakt sa svim vodećim građevinskim firmama na prostoru USK-a i upoznalo ih se sa zakonskom regulativom za ishodovanje potrebne licence za rad na nacionalnim spomenicima.

2. DJELATNOST USTANOVE

Zavod je ustanova koja obavlja djelatnost zaštite kulturnog naslijeđa na području Unsko-sanskog kantona. Djelatnost Zavoda je od javnog interesa. U okviru svoje djelatnosti Zavod obavlja sljedeće poslove:

- * Pronalaženje,
- * Zaštitu,
- * Održavanje,
- * Popularizaciju i
- * Obnavljanje dobara kulturnog naslijeđa.

2.1. Polje djelatnosti

Shodno Pravilniku o radu i važećim propisima Plan rada za 2023. godinu ogleda se u kontinuiranom vršenju:

- **Istraživanja, evidencije, valorizacije;**
Zavod svakodnevno vrši istraživanje svih vrsta podloga (historijskih, foto, usmenih saznanja, karata i sl.), te ih preispituje, preklapa sa postojećim i dalje priprema za rad. Ova vrsta posla je redovna djelatnost i provodi se tokom cijele godine.
- **Pravna zaštita;**
prvi osnov zaštite dobara jeste pravna zaštita, čime se sprečava nestručan rad nad dobrima, oskrnavljenje tipa uklanjanja elemenata i interpolacija raznih sadržaja. Zavod pokušava u što većem broju staviti pod zaštitu dobra (bilo lokalnog nivoa, kantonalnog ili liste nacionalnih spomenika), te se ovakva procedura provodi na oko 10-15 objekata/lokaliteta u godini,
- **Stvaranje dokumentacione osnove;**
svaki početak rada se bazira na dokumentacionoj osnovi. Ona uslovljava vrstu i metodologiju rada.
- **Registar dobara pokretnog i nepokretnog naslijeđa,**
u saradnji sa svim gradovima i općinama i ustanovama koje djeluju na polju kulture pokrenuta je aktivnost izrade centralnog registra svih dobara na prostoru USK-a. Trenutno je obrađeno oko 500 objekata i lokaliteta, te izvršena valorizacija, opis, te osnovni plan aktivnosti. Iz registra će biti dostupni svi osnovni podaci (historijske podloge, foto priloge, dosadašnje intervencije, te planirane aktivnosti kroz faze rada).
- **Izrada programa za obezbjeđenje investicija za dobra kulturnog naslijeđa,**
Zavod redovno prati sve Javne pozive za učešće i sufinansiranje od lokalnog pa do državnog nivoa. U 2022. godini smo aplicirali za sredstva iz Granta kulture Ministarstva obrazovanja, kulture, nauke i sporta USK-a. Na taj način su obezbjeđena sredstva za završetak sanacije fasade i sanaciju krovišta na zgradi Kloster, koja je ujedno i nacionalni spomenik, reviziju glavnog i izvedbenog projekta za objekat Konak, nacionalni spomenik, elaborate za zaštitu na radu, za zaštitu od požara i elaborat za upravljanje građevinskim otpadom za zgradu Konak, sredstva za elaborat o geološkom sastavu i vrsti vezivnog materijala bedemskog zida Kapetanove kule, sanaciju bedemskog zida Kapetanove kule, te za sanaciju i tekuće održavanje unutrašnjih prostorija Zavoda, koje senalaze također u zgradi Kloster.

Izdavanje mišljenja o intervencijama u prostoru;

redovna aktivnost koja se provodi u većini za potrebe gradova i općina, ali i za fizička lica. Uglavnom se odnosi na mišljenja o statusima dobara, mišljenjima za izgradnju novih objekata u zaštićenim zonama i sl.

- **Održavanje postojećih objekata i cjelina kulturnog naslijeđa;**

- **Obnova i rekonstrukcija objekata;**

- **Izrada konzervatorskih podloga;**

kod ove tri aktivnosti presudna su finansijska sredstva. Iz razloga visokih investicija Zavod sve aktivnosti provodi u fazama i to prema planu aplikacija za koje se javljamo. U velikoj mjeri kod tekućeg održavanja/čišćenja/ pomažu lokalno stanovništvo i lokalna zajednica.

- **Popularizacija kulturnog naslijeđa.**

po završetku svake kalendarske godine Zavod vrši prezentaciju radova kroz godišnje aktivnosti pojedinih udruženja, općina i ustanova. Prezentacije se uglavnom odnose na razne vrste izložbi, koje predstavljaju vrstu i metodologiju rada, promjenu tehnika i materijala, izradu publikacija i kataloga, te izdavanje stručnih i prezentacijskih knjiga.

2.2. Predmet zaštite dobara pokretnog, nepokretnog kulturnog naslijeđa, te njihove grupe i cjeline koje uključuju i pojas oko dobara kulturnog naslijeđa

Spomenici kulture su dobra od općeg interesa koja uživaju posebnu zaštitu i na način propisan zakonima i međunarodnim konvencijama, čiji je potpisnik BiH.

Smatra se da oštećenje ili nestanak svakog primjerka kulturnog naslijeđa predstavlja osiromašenje baštine svih naroda svijeta budući da svaki narod daje svoj doprinos svjetskoj kulturi.

U članu 1. Zakona o zaštiti kulturnog naslijeđa u članu 1. kaže se «Spomenici kulture stavljaju se pod zaštitu prema odredbama ovog zakona. Spomenici kulture zaštićuju se ovim zakonom bez obzira u čijem su vlasništvu i jesu li registrovani »

Zakon o zaštiti kulturnog naslijeđa u članu 2. definira «Spomenici kulture u smislu ovog zakona su nepokretne i pokretne stvari, te njihove grupe i cjeline» koje u svom današnjem stanju, sadržaju, suštini i vrsti imaju osobine koje se smatraju kao historijska, naučna, umjetnička, kulturna, estetska i etnografska vrijednost, koji su izvor saznanja, dokazi historijskih zbivanja, kulturnih dostignuća, narodnog života i običaja, svjedoci o značajnim događajima, ljudima, idejama, legendama i vjerovanjima, koji mogu biti od značaja za razumijevanje i obilježavanje historijskih i kulturnih zbivanja.

2.3. Ciljevi zaštite i očuvanja dobara kulturnog naslijeđa

Posebnosti kulturnog naslijeđa kao temelj za razvoj USK-a predstavlja i graditeljsko naslijeđe sa naglaskom na stare gradove, koji čine jedinstvenu koncentraciju ratnih utvrda, kao

posebnost u evropskim okvirima. Taj koncept je osnov za razvoj turizma na USK-u kao kulturnog čina tj. turizma sa kulturnom motivacijom na ovom području¹.

3. KRATKOROČNI CILJ

Provedba Programa i plana rada za 2023. godinu se odnosi na nastavak aktivnosti koje su započele u 2022. godini odnosno i u ranijim godinama, a pažnja bi se najviše usmjeravala na nastavak aktivnosti na digitalizaciji dokumentacione građe koju posjeduje Zavod, obezbjeđenje sredstava za revitalizaciju objekta Konak, obezbjeđenje sredstava za novi sistem centralnog grijanja prostorija Zavoda, obezbjeđenje sredstava za izradu glavnog i izvedbenog projekta zgrade ZAVNOBiH-a u Sanskom Mostu, obezbjeđenje sredstava za realizaciju projekta konzervatorsko restauratorskih i radova na sanaciji Jevrejskog groblja u Bihaću, kao i ostali tekući poslovi Zavoda. JU „Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa“ je u toku 2022. godine izradio Nacrt Zakona o zaštiti kulturne baštine Unsko sanskog kantona, koji bi u toku 2023. godine trebao proći proceduru usvajanja od strane Skupštine Unsko sanskog kantona. Novi Zakon bi postojeći stavio izvan snage, te bi uveliko trebao ojačati dinamiku saradnje između kulturnih i obrazovnih ustanova, pojednostaviti proceduru stavljanja određenog dobra pod zaštitu, vršiti klasifikaciju kulturnog dobra i sl.

Očuvanje, odnosno zaštita i korištenje svih vrsta dobara naslijeđa, baštine i tradicije u savremeno doba dobija sve veću ulogu i značaj. Naslijeđe postaje sve važniji dio identiteta svakog pojedinca, zajednice, pa i cijelih naroda. Zbog toga društvo čini velike napore da što bolje uredi oblast zaštite i korištenja naslijeđa. To se događa kroz uređen pravni okvir navedene oblasti i rad potrebnih ustanova, kao i rad profesionalaca u sektoru zaštite i korištenja naslijeđa. I danas se u oblasti zaštite i korištenja kulturno-historijskog naslijeđa na području našeg kantona koristi *Zakon o zaštiti i kulturnog naslijeđa* donesen još 2004. godine, a koji je važio i važi do donošenja novog na području Unsko sanskog kantona.

Pomenuti zakon nakon više od osamnaest godina od usvajanja je u mnogo čemu prevaziđen. Sama vremenska distanca od donošenja istog do danas zabilježila je mnoge društvene, ali i pravne promjene, kao i naučni i tehnički napredak. Uzmimo za primjer da ovaj zakon govori o Kantonalnom inspektoru za kulturno naslijeđe Komisija za naslijeđe Bosne i Hercegovine, koji ne postoji.

Također, novim zakonom se uvodi novina kategorizacije dobara baštine na način Dobra baštine koja se nalaze na području Kantona svrstavaju se u tri kategorije:

- a) I kategorija: dobra baštine od izuzetnog značaja za građane i narode Kantona,
- b) II kategorija: dobra baštine od velikog značaja za građane i narode Kantona,
- c) III kategorija: ostala značajna dobra baštine.

Veliki broj manjkavosti i nedorečenosti procedura postojećeg Zakona ogleda se u samom postupku proglašenja dobra kulturne baštine, uloga pojedinca-građanina kojem je otežan pristup da pronađeno kulturno dobro stavi pod zaštitu, čime je stvarana latergija za

¹ Prema definiciji koju daje ICOMOS/UNESCO, kulturni turizam obuhvata pokretnu, nepokretnu i duhovnu baštinu, ali i cjelokupni kulturni život neke zemlje, od pokretne i nepokretne, duhovne, i tehnološke baštine do savremene i tradicijske kulture, sportskog, dnevnog ili noćnog života određene destinacije.

poduzimanje tih radnji, a slijedom toga i slabljenje svijesti o ovako značajnom pitanju. Također, postojećim Zakonom iz 2004. godine nije izvršena klasifikacija dobara kulturnog naslijeđa, kao i procedura stavljanja pod kantonalnu zaštitu istu. Sem toga pomenuti Zakon kada govori o kaznenim odredbama iste ne precizira odgovornost ustanova nadležnih za bavljenje ovom djelatnošću

Novim zakonom bi se definisao način provođenja mjera za zaštitu i korištenje naslijeđa, precizirala uloga Zavoda u svemu tome, definisale nadležnosti subjekata zaštite i kaznene odredbe za nepoštivanje istih.

Valja još navesti da je prilikom izrade Zakona o zaštiti kulturne Baštine Unsko sanskog obrađivač je imao u vidu potrebu usklađivanja zakona sa propisima Bosne i Hercegovine i Europske unije. U tom smislu Zakon je usklađen sa odredbama **Zakona o provedbi odluka Komisije/Povjerenstva za zaštitu nacionalnih spomenika uspostavljene prema Aneksu 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini** ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/02, 8/02, 27/02, 6/04 i 51/07), kao i sa odredbama međunarodnih multilateralnih ugovora kojima je pristupila Bosna i Hercegovina, a koji su iz oblasti od značaja za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa (Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine, Pariz, 1972., Konvencija o mjerama za zaštitu i sprečavanje nedozvoljenog uvoza, izvoza i prenosa svojine kulturnih dobara, Pariz, 1970; Konvencija za zaštitu kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba, Hag, 1954; Konvencija za zaštitu podvodnog kulturnog naslijeđa, Pariz, 2001; Konvencija za zaštitu nematerijalnog kulturnog naslijeđa, Pariz, 2003; Konvencija za zaštitu i promociju kulturnih različitosti, Pariz, 2005. Evropska konvencija o kulturi, Pariz, 1954; Evropska konvencija o zaštiti arheološkog naslijeđa, London, 1969; Konvencija o zaštiti arhitektonskog naslijeđa Evrope, Granada, 1985; Okvirna konvencija o vrijednosti kulturnog naslijeđa za društvo, Faro, 2005; Evropska konvencija o krajolicima, Firenca, 2000.).

4. SREDNJOROČNI CILJEVI (2023-2026)

Srednjoročni ciljevi se ogledaju u tome da je neophodno raditi na stručnom usavršavanju zaposlenika, koji su trenutno zaposleni u Zavodu, kako bi što stručnije i efikasnije obavljali poslove i radili na što profesionalnijem razvoju Zavoda i njegovom predstavljanju javnosti u što boljem svjetlu.

Također je potrebno napomenuti da je potrebno unaprijediti saradnju sa nevladnim ustanovama, kao i turističkim zajednicama gradova i općina Unsko sanskog kantona, te ih uveliko uključiti u razvoj, pogotovo udruženja koja se nalaze na prostoru dobara na kojim se vode projekti.

5. DUGOROČNI CILJEVI (2026-2031)

Prvenstveno se odnosi na praćenje i usaglašavanje zakonodavstva, planova i programa rada iz područja kulturnog naslijeđa, koji se donose kako na kantonalnom novou, tako i na nivou BiH. Ovdje se prvenstveno misli na zakonsku regulativu koja rješava vlasnike zaštićenih objekata, zaštitni pojas dobara, te pristupne komunikacije (bilo pješačke ili kolske, zavisno od terena).

Nakon rješavanja imovinsko-pravnih dokumenata posebnu pažnju treba posvetiti konzervaciji² dobara (kao prvi korak rehabilitacije i zaštite). Sa konzervacijom dobra objekat se stavlja u funkciju turističke privrede, te predstavlja razvojnu šansu samoodrživosti kao temelj razvoja, kako lokalne sredine, tako i prezentacije Unsko sanskog kantona. Većina dobara (prvenstveno se odnosi na stare gradove USK-a) je u jako lošem stanju, te su za njihovu rehabilitaciju neophodna velika sredstva i vrijeme. Npr. stari grad Krupa, Ostrovica, Bužim, Ostrožac, Ključ, zgrada ZAVNOBiH-a u Sanskom Mostu, objekat Konak u Bihaću i sl. su veliki projekti koji se moraju uvrstiti kao strateški ciljevi Kantona, a ne samo gradova i općina, izraditi detaljan plan aktivnosti, te kroz provedbu zakona o kulturi uključiti sve sfere životne zajednice u ove projekte.

5.1. Obrazloženje ciljeva

Održivi razvoj je glavni cilj zaštite i očuvanja dobara kulturnog naslijeđa, pa je u skladu s tim neophodno kreiranje principa i smjernica koji će planiranju grada, investitorima, gradskoj upravi, privrednicima i stanovnicima omogućiti orijentaciju i sredstva za očuvanje historijskih gradskih cjelina i pojedinačnih objekata, ali za zadovoljavanje zahtjeva globalne privrede.

6. NORMATIVNI OKVIR

Ljudska prava čine opšti pravni okvir koji sadrži široku skupinu prava koja se kreću od osnovnog prava na život do prava na kulturni identitet. Ona se razlikuju od ostalih po tome što pripadaju svakom čovjeku i ravnopravno se odnose na sve i što obaveze koje proizilaze iz ovih prava leže na državi i javnoj vlasti.

6.1. Zakonski osnov djelovanja

Djelovanje Zavod bazirano je na:

- Zakon o zaštiti kulturnog naslijeđa USK-a;
- Zakon o građenju USK-a;
- Uredbu o uređenju gradilišta, obaveznoj dokumentaciji na gradilištu i učesnicima u građenju;
- Uredbu o obavljanju prethodnih radova istraživačkog karaktera na nacionalnim spomenicima;
- Zakon o obligacionim odnosima i zakon o javnim nabavkama;
- Ostali zakoni koji regulišu oblast kulturnog naslijeđa.

II RAZRADA

1. Kratka analiza stanja dobara kulturnog naslijeđa na prostoru USK-a

² **Konzerviranje** podrazumjeva očuvanje postojećih vrijednosti baštine u neizmjenjenom obliku, odnosno zaštitu njenih historijskih karakteristika. Ono se primjenjuje kod objekata velike kulturne vrijednosti, a koji su u dobrom stanju očuvani. Konzervacija je dostižni cilj svih zajednica sa skromnim budžetom, te ne predstavlja detaljno ispitivanje historijskih podloga, te izrade detaljne projektne dokumentacije.

Na početku teksta istaknuta je važnost Uredbi koje regulišu odnose učesnika u građenju, a time i očuvanju dobara kulturnog naslijeđa od improviziranih intervencija, potom, poštivanje Zakona o kulturi i početak formiranja savjeta za kulturu po općinama Unsko-sanskog kantona u znatnoj mjeri mogu dati doprinos u razvoju kulture i kulturnog turizma, aktivno učestvovati u određivanju prioriteta za intervencije na dobrima kulturnog naslijeđa, raditi na očuvanju i evidentiranju dobara i sprječavanju evidentne devastacije graditeljskog kulturnog naslijeđa, trgovine nepokretnim dobrima i sprječavanju ilegalnih arheoloških iskopavanja.

2. OBAVLJANJE REDOVNE DJELATNOSTI

Shodno Pravilniku o radu i važećim propisima, Plan rada za 2023. godinu ogleda se u kontinuiranom vršenju: istraživanja, evidencije, valorizacije, pravne zaštite, stvaranja dokumentacione osnove, uspostavljanja registra dobara pokretnog i nepokretnog naslijeđa, izrade programa za obezbjeđenje investicija za dobra kulturnog naslijeđa, izdavanje mišljenja o intervencijama u prostoru, održavanje postojećih objekata i cjelina kulturnog naslijeđa, obnova i rekonstrukcija objekata, izrada konzervatorskih podloga, popularizacija kulturnog naslijeđa.

Treba napomenuti da fizička obnova objekata i lokaliteta u svemu zavisi od visine sredstava koje Zavod ishoduje.

3. PLANIRANI PROJEKTI U 2023. GODINI

Kapitalni projekti na revitalizaciji dobara kulturnog naslijeđa na prostoru Unsko sanskog kantona odvijaju se djelovanjem više učesnika u kojima Zavod dijelom uspješno participira ili iste samostalno realizira. Finansijska sredstva za realizaciju planiranih projekata većim dijelom se obezbjeđuju iz Granta za kulturu Ministarstva obrazovanja, kulture, nauke i sporta Unsko sanskog kantona, iz sredstava planiranih Budžetom, te apliciranjem na javne poziva kod određenih federalnih ministarstava, te drugih institucija i organizacija, kao i iz sredstava iz budžeta gradova i općina.

U pripremi plana i programa rada Zavoda od njegovog osnivanja, postoji praksa konsultovanja kolegija Zavoda sa svim gradovima i općinama sa prostora Unsko sanskog kantona, općinskim ustanovama kulture, nevladinim organizacijama, a ovaj put i sa vjerskim ustanovama.

Na taj način došli smo do spiska prijedloga za intervencije za preko 40 dobara kulturnog naslijeđa. Ovaj impozantan interes, rezultat je rada Zavoda, ali i pomenutog Zakona o kulturi, gdje svi uočavaju mogućnost da svojim radom doprinesu dobrobiti vlastite sredine. Radi navedenog razloga, a u cilju očuvanja interesa lokalne zajednice za dobra kulturnog naslijeđa pristupili smo pripremi stručnih opisa, procedura i svih drugih neophodnih informacija za apliciranje programa i projekata u cilju finansijske podrške u 2023. godini.

Na sljedećim stranama su tabele Plana rada Zavoda za potrebe općina, općinskih ustanova, vjerskih ustanova i nevladinih organizacija sa prostora Unsko-sanskog kantona, kao nosioca i partnera aktivnosti za podnošenje aplikacija za finansijsku podršku s kantonalnog i viših

nivoa vlasti, raspisivanje javnih poziva za projektovanje i realizaciju radova na planiranim objektima.

Aplikacije Zavoda za finansijsku podršku za intervencije na dobrima kulturnog naslijeđa u 2023. godini prema Federalnom ministarstvu kulture i sporta, Federalnom ministarstvu prostornog uređenja, Ministarstvu civilnih poslova Bosne i Hercegovine Sektor za nauku i kulturu, Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta Unsko-sanskog kantona, shodno Javnom pozivu, saradnja sa gradovima i općinama i tabela Raspoloživih namjenskih sredstva u Budžetu Zavoda iz proteklog perioda koja će se implemenirati u 2023.godini.

PLAN APLIKACIJA ZA 2023.godinu

Općina Bihać

r/b	Naziv projekta	Opis projekta	Aplicirati prema:	voditelji	realizacija
1	Kapetanova kula	Završetak sanacije bedema oko Kapetanove kule	Ministarstvo obrazovanja, kulture, nauke i sporta Usk-a	Zavod	Zavod
2	Revitalizacija zgrade Konak	Ishodovanje neophodnih dozvola za početak revitalizacije nacionalnog spomenika	Ministarstvo obrazovanja, kulture, nauke i sporta Usk-a, Federalno ministarsvo prostornog uređenja, Grad Bihać	Zavod	Zavod
3	Jevrejsko groblje u Bihaću	Konzervatorsko restauratorski radovi i radovi na sanaciji Jevrejskog groblja	Fond amaričkog ambasadora za očuvanje kulturnog naslijeđa	Zavod	Zavod
4					
			-	-	260. 000,00

Općina Sanski Most:

r/b	Naziv projekta	Opis projekta	Aplicirati prema:	voditelji	realizacija
1	Izgradnja zgrade ZAVNOBiH-a	Izrada glavnog i izvedbenog projekta od strane licencirane firme	Min.obrazovanja, kulture i sporta USK-a, Općina Sanski Most, Ministarstvo civilnih poslova	Zavod	Zavod

			BiH, Federalno ministarstvo prostornog uređenja		
			-	-	52.000,00

Općina Bužim:

r/b	Naziv projekta	Opis projekta	aAplicirati prema:	voditelji	realizacija
1	Stari grad Bužim	Nastavak rekonstrukcije, sanacije i konzervacije	Općina.Bužim, Ministarstvo obrazovanja, kulture, nauke i sporta USK-a, Federalno min. kulture i sporta	Općina Bužim, Zavod	Općina Bužim, Zavod
			-	-	100.000,00

Općina Bosanski Petrovac

r/b	Naziv projekta	Opis projekta	aAplicirati prema:	voditelji	realizacija
1	Sistematsko arheološko istraživanje na nacionalnom spomeniku historijskoj cjelini Bjelaj u Bjelaju – prva faza	Prva faza arheološkog istraživanja na nacionalnom spomeniku graditeljskoj cjelini Bjelaj	Općina Bosanski Petrovac, Ministarstvo obrazovanja, kulture, nauke i sporta USK-a, Federalno min. kulture i sporta	Zavod	Zavod, Općina Bosanski Petrovac
			-	-	50.000,00

PLAN TEKUĆIH AKTIVNOSTI ZAVODA

r/b	Naziv projekta	Opis projekta
1	Popis i izrada centralnog registra dobara kulturnog naslijeđa USK-a	Zavod vrši popis, snimak i izradu digitalizacije svih dobara, a to uključuje terensko snimanje, pronalaženje historijskih i tehničkih podloga, izrada table objekata i postavljanje na web stranu.
2	Završetak sanacije fasade i sanacije krovišta na nacionalnom spomeniku Kloster	Nakon provedene javne nabavke putem konkurentskog zahtjeva, odabrana je firma VAŠ DOM D.O.O. iz Cazina, koja je ujedno i jedina dostavila svoju ponudu, a koja je zadovoljavala sve tražene uslove. Potpisan je ugovor sa istom, a početak radova se očekuje krajem novembra tekuće godine. Ukoliko vremenski uslovi budu naklonjeni, završetak sanacije se očekuje do kraja 2022. godine.
4	Izrada stručnih mišljenja i programskih aktivnosti	Zavod redovno za potrebe lokalne zajednice, pravnih i fizičkih lica izdaje stručna mišljenja, planove rada i izrade programa.
5	Izrada prezentacijskih panoa	Svake godine Zavod vrši prezentaciju svog rada na svim općina USK-a, te učestvuje u kulturnim manifestacijama gradova.
6	Izrada publikacija	Plan aktivnosti je da Zavod izda publikaciju o kulturnim dobrima na području Unsko sanskog kantona, koji bi se bazirali na novim

	metodama upotrebe alata ili materijala, novih nalaza ili jednostavno prezentacija dobara USK-a.
--	---

PRAĆENJE AKTIVNOSTI USTANOVA KOJE VODE PROJEKTE NAD DOBRIMA KULTURNOG NASLIJEĐA.

r/ b	Naziv projekta	Opis projekta	Voditelje aktivnosti
1	Općina Bihać	Stari grad Ostrovnica	Općina Bihać
		Zgrada AVNOJ-a	Muzej Usk-a
2	Općina Bosanska Krupa	Stari grad Krupa	Općina Bosanska Krupa
3	Općina Bosanski Petrovac	Crkva Kolunić	Dom kulture
		Stari grad Bjelaj	Dom kulture
4	Općina Bužim	Stari grad Bužim	Općina Bužim
		Stara drvena džamija	Općina Bužim
5	Općina Cazin	Dvorac Lothara fon Berkša	Centar za kulturu i turizam
		Rodna kuća Nurije Pozderca	Centar za kulturu i turizam
6	Općina Ključ	Stari grad Ključ	Općina Ključ
7	Općina Sanski Most	Zgrada ZAVNOBIH-a	Općina Sanski Most
		Stari grad Kamengrad	Općina Sanski Most
		Musalla donji Kamengrad	IVZ Sanski Most
8	Općina Velika Kladuša	Stari grad Vrnograč	Općina Velika Kladuša
		Stari grad Podvzvižd	Općina Velika Kladuša
		Stari grad Todorovo	Općina Velika Kladuša

III ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Kao najvažnije bi istakli da JU "Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa" u cijelosti zavisi od ishodovanih donatorskih sredstava i sredstava iz Budžeta USK-a. Pravna zaštita dobara jeste prvi korak u očuvanju kulturne baštine, ali ukoliko se ne obezbijede sredstva za fizičku zaštitu, dio pravnog dijela može dovesti samo do većeg ugrožavanja (kako samo licencirane kuće mogu vršiti projektovanje i radove, koje u većini slučaja dovode do poprilično visoke cijene investicije).

Ova napomena se konkretno odnosi na poštovanje Zakona o kulturi, odnosno stopi izdvajanja od 0,7% od ostvarenih poreskih prihoda Budžeta u tekućoj godini. 1/3 od ovih sredstava koristi se direktno za oblast kulturnog naslijeđa USK-a, te kao vlastito učešće prilikom apliciranja projekata ka višim nivoima vlasti i međunarodnim donatorskim organizacijama. Polazeći od težnje ka samoodrživosti potrebno je dobrima pristupiti sa stanovišta da je konzervacija dobara kulturnog naslijeđa dostižan prioritet kojim će se omogućiti korištenje istih u turističke svrhe i održivom turizmu kao grani privrede.

Također je potrebno veliku energiju usmjeriti na obrazovanje lokalnog stanovništva da bi se probudila svijest za očuvanje baštine i njene uloge u dignitetu, ne samo lokalnog nivoa, nego i državnog. Poznavajući ovaj veliki problem, Zavod svakodnevno propagira ulogu kulturnog naslijeđa, kako njenu historijsku, tako i buduću ulogu u privrednom razvoju, jer se opstanak i budućnost Unsko sanskog kantona ogleda u razvoju poljoprivredne djelatnosti, ali i turizma, kao glavne grane privrede.

direktor

Midhada Midžić

Broj: 02-588/22
Datum: 09.11. 2022. godine

Broj: 01-586/22

Dana: 09.11.2022. godine

Na osnovu člana 22. stav 1. tačka 4. Pravila JU „Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa“ broj 01-159/12 od 23.02.2012. godine, broj 01-71/22 od 02.03.2022. godine i broj 01-311/22 od 06.07.2022. godine Upravni odbor na svojoj (21) dvadesetiprvoj sjednici, dana 26.10.2022. godine usvaja

ODLUKU

o usvajanju Programa i plana rada za 2023. godinu JU „Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa“,

Član 1.

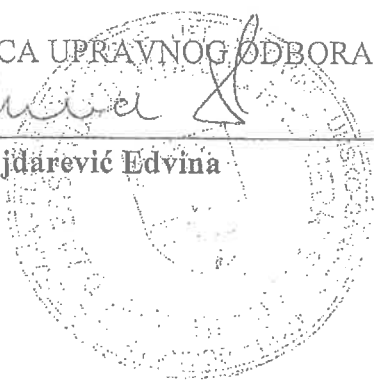
Upravni odbor jednoglasno usvaja Program i plan rada JU "Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa" za 2023. godinu.

Član 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

PREDSJEDNICA UPRAVNOG ODBORA

Hajdarević Edvina

Dostavljeno:

1. Vladi Unsko-sanskog kantona putem Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta
2. Članovima Upravnog odbora
3. Direktorima ovdje
4. U spis UO
5. a/a

Na osnovu člana 11. m) odjeljka A poglavlja V Ustava Unsko-sanskog kantona-
prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj: 01/04 i 11/04), člana 95. stav
(2) Poslovnika o radu Skupštine Unsko-sanskog kantona ("Službeni glasnik Unsko-sanskog
kantona", broj: 9/17), na prijedlog Vlade Unsko-sanskog kantona, Skupština Unsko-sanskog
kantona, na sjednici održanoj _____ 2023. godine, d o n o s i

O D L U K U

I

Usvaja se Program rada JU Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa Bihać za 2023. godinu.

II

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenom glasniku
Unsko-sanskog kantona".

Predsjedavajući Skupštine
Unsko-sanskog kantona
Jasmin Musić, mr. politologije

Broj:
Datum: